

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (μονομελούς)
της 16ης Μαΐου 2001 *

Στην υπόθεση Τ-68/99,

Toditec NV, με έδρα την Αμβέρσα (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους E. Ballon και H. Dubois, δικηγόρους, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο,

ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους E. de March και M. Shotter, επικουρούμενους από τον J. Stuyck, δικηγόρο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός, αγωγή ασκηθείσα δυνάμει ρήτρας διαιτησίας κατά το άρθρο 181 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 238 ΕΚ) με αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει ποσό 74 967 ECU εντόκως προς 7 % (νόμιμο επιτόκιο του Βελγίου) από 5ης Ιουνίου 1998 και, αφετέρου, ανταγωγή της Επιτροπής με αίτημα

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

να υποχρεωθεί η ενάγουσα να της καταβάλει ποσό 54 486 ευρώ, εντόκως προς 7 % από 31ης Ιανουαρίου 1999,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(μονομελές)

με δικαστή τον Μ. Βηλαρά

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Νοεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Η επίδικη σύμβαση

- 1 Στις 13 Φεβρουαρίου 1996, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, υπέγραψε με την ενάγουσα σύμβαση με τίτλο «Esprit Network of Excellence/Working Group – 20526 – Dissemination Co-ordination for OMI – Discomi» (στο εξής: σύμβαση). Η διάρκεια της συμβάσεως ήταν δώδεκα μήνες από 1ης Δεκεμβρίου 1995.

- 2 Με τη σύμβαση αυτή, η ενάγουσα ανέλαβε να εκτελέσει, με ίδια ευθύνη, την αποστολή που περιγράφεται αναλυτικά στο παράρτημα I (το αποκαλούμενο «τεχνικό παράρτημα») της συμβάσεως, σε συνεργασία με τέσσερις άλλους συμμετέχοντες, ήτοι τους RWM Consulting (Κάτω Χώρες), HD Geoconsult (Δανία), Hellenic Esprit Club (Ελλάς) και STM Ltd (Ηνωμένο Βασίλειο). Σύμφωνα με το τεχνικό παράρτημα, γενικός σκοπός του σχεδίου Discomi (Dissemination Co-ordination for OMI) (στο εξής: σχέδιο) ήταν η προώθηση, στο ευρύτερο δυνατόν κοινό, της διαδόσεως του προγράμματος OMI («Open Microprocessors Systems Initiative») και, ειδικότερα, των εμπορικών αξιοποιήσιμων αποτελεσμάτων του, με την προώθηση και τον συντονισμό των διαφόρων μέτρων διαδόσεως. Σύμφωνα με το ίδιο αυτό παράρτημα, έπρεπε να αναληφθούν έξι κατηγορίες δράσεων για την πραγματοποίηση της αποστολής αυτής, καθεμία δε από τις δράσεις αυτές θα αποτελούσε στη συνέχεια το αντικείμενο λεπτομερών προγραμμάτων εργασίας, στο πλαίσιο των οποίων προβλεπόταν ένας κατάλογος συγκεκριμένων παροχών (work packages «deliverables»).
- 3 Η σύμβαση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της αποφάσεως 94/802/EΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1994, για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης, στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών (1994-1998) (ΕΕ L 334, σ. 24), η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της αποφάσεως 1110/94/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1994, περί του τέταρτου προγράμματος-πλαisiού επί των δράσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (1994-1998)(ΕΕ L 126, σ. 1).
- 4 Το παράρτημα IV της αποφάσεως 1110/94 θεσπίζει τους κανόνες της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας στα διάφορα είδη δράσεων στον τομέα της έρευνας, της τεχνολογικής αναπτύξεως και της επιδείξεως (ΕΤΑΕ) που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων, προβλέπει δε ότι το ποσοστό της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας για τις έμμεσες δράσεις προπαρασκευής, συνοδείας και υποστηρίξεως μπορεί να καλύψει έως και το 100 % του κόστους του μέτρου.
- 5 Το παράρτημα III της αποφάσεως 94/802 καθορίζει τους κανόνες εφαρμογής του προγράμματος και ορίζει ότι το πρόγραμμα θα εκτελεστεί υπό μορφήν εμμέσων

δράσεων, στο πλαίσιο των οποίων η Κοινότητα θα συμβάλει χρηματοδοτικώς σε δράσεις ΕΤΑΕ που αναλαμβάνονται από τρίτους ή από ινστιτούτα του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) σε σύμπραξη με τρίτους. Στο ίδιο παράρτημα προβλέπεται επίσης ότι το ποσοστό της χρηματοδοτικής συνδρομής της Κοινότητας για προπαρασκευαστικά, συνοδευτικά και υποστηρικτικά μέτρα μπορεί να καλύψει έως και το 100 % του κόστους των μέτρων αυτών.

- 6 Οι οικονομικού περιεχομένου διατάξεις της συμβάσεως περιλαμβάνονται στο άρθρο 4 της συμβάσεως, στο παράρτημα ΙΙ αυτής της συμβάσεως που τιτλοφορείται «Συνεισφορές» και στην προσθήκη αριθ. 1 του παραρτήματος ΙΙ που τιτλοφορείται «Έξοδα μετακινήσεως και διαμονής».
- 7 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της συμβάσεως, «η Επιτροπή θα συμβάλει στις δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων μετακινήσεως και διαμονής, που θα δηλώσει ο αντισυμβαλλόμενος και θα αποδεχθεί η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το παράρτημα ΙΙ, μέχρι ποσού 550 000 ECU».
- 8 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της συμβάσεως καθορίζει τις λεπτομέρειες καταβολής και προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι μια προκαταβολή ύψους 275 000 ECU θα καταβληθεί εντός 60 ημερών από της υπογραφής της συμβάσεως από την Επιτροπή, καθώς και ότι θα πραγματοποιούνται περιοδικές καταβολές βάσει των καταστάσεων των δαπανών που θα περιλαμβάνονται στις περιοδικές εκθέσεις προόδου των εργασιών που θα εγκρίνει η Επιτροπή. Οι καταβολές θα πραγματοποιούνται εντός 60 ημερών από της εγκρίσεως της σχετικής εκθέσεως από την Επιτροπή. Εξάλλου, συνομολογείται ότι, «σε περίπτωση που οι εκ μέρους της Επιτροπής καταβολές υπερβαίνουν τις δαπάνες που έχουν δηλωθεί και τις οποίες έχει αποδεχθεί η Επιτροπή, ο αντισυμβαλλόμενος θα επιστρέφει το επιπλέον ποσό εντός 60 ημερών από της παραλαβής της αιτήσεως περί επιστροφής».
- 9 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της συμβάσεως επιβάλλει στην ενάγουσα να υποβάλλει στην Επιτροπή ορισμένες «εκθέσεις επιβεβαιώσεως και ανακεφαλαιώσεως των

εργασιών και των αποτελεσμάτων» όλων των συμμετεχόντων στο σχέδιο, ήτοι περιοδικές εκθέσεις προόδου των εργασιών ανά εξάμηνο από της ημερομηνίας της πραγματικής ενάρξεως του σχεδίου, καθώς και τελική έκθεση εντός δύο μηνών από της περατώσεως, της παύσεως ή της ματαιώσεως της αποστολής.

10 Το περιεχόμενο των προμνησθεισών εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που απαιτούνται για την κατάρτιση των καταστάσεων των αναληφθεισών δαπανών, καθώς και η ακολουθητέα διαδικασία για την υποβολή τους εξηγούνται στο παράρτημα II της συμβάσεως, στο οποίο παραπέμπει ρητώς το άρθρο 3, παράγραφος 1, της συμβάσεως. Σύμφωνα με το παράρτημα II (σημεία 1.1 και 1.2), οι περιοδικές εκθέσεις προόδου των εργασιών (και η τελική έκθεση) πρέπει όχι μόνον να αναφέρουν λεπτομερώς όλες τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εκτελεστέας αποστολής, αλλά και να «παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες όσον αφορά την οικονομική κατάσταση καθώς και, για κάθε συμμετέχοντα, καταστάσεις δαπανών σχετικά με:

- τις δαπάνες προσωπικού όσον αφορά τη διαχείριση της υποδομής της αποστολής, βάσει των πραγματικών ακαθαρίστων μισθών και αμοιβών ή κάθε άλλου κόστους άμεσα συνδεδεμένου με τη χρησιμοποίηση εργατικού δυναμικού, όπως οι κοινωνικοασφαλιστικές επιβαρύνσεις και οι συνταξιοδοτικές εισφορές. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης τις καταστάσεις των δαπανών προσωπικού στις οποίες υποβλήθηκε ο αντισυμβαλλόμενος για τον συντονισμό της αποστολής. Οι δαπάνες προσωπικού δεν πρέπει να περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο εμμέσων επιβαρύνσεων ή γενικών εξόδων·
- τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής. Στην προσθήκη αριθ. 1 του παρόντος παραρτήματος προσδιορίζονται τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής που γίνονται δεκτά στο πλαίσιο της παρούσας συμβάσεως·
- τις δαπάνες διαρκούς εξοπλισμού και καταναλώσεως. Οι δαπάνες αυτές θα γίνονται δεκτές στο πλαίσιο της παρούσας συμβάσεως μόνον αν έχουν προ-

ηγουμένως εγκριθεί από την Επιτροπή ή αν προβλέπονται στο [τεχνικό] παράρτημα:

- τις λοιπές δαπάνες. Πρόσθετα ή απρόβλετα έξοδα που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες μπορούν να χρεωθούν εφόσον συμφωνεί η Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση της αποστολής και δεν αλλοιώνουν ουσιαστικά το περιεχόμενό της.

Όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού και τις δαπάνες διαρκούς εξοπλισμού και καταναλώσεως, στο πλαίσιο της παρούσας συμβάσεως γίνονται δεκτές από την Επιτροπή μόνον οι δαπάνες στις οποίες πράγματι υποβλήθηκε κάθε συμμετέχων μετά την ημερομηνία πραγματικής ενάρξεως του σχεδίου και οι οποίες είναι σαφώς απαραίτητες για την πραγματοποίηση της αποστολής. Καμία άλλη επιβάρυνση ή δαπάνη που θα προκληθεί στο πλαίσιο της πραγματοποιήσεως της αποστολής δεν θα δηλωθεί από τον αντισυμβαλλόμενο ούτε θα γίνει δεκτή από την Επιτροπή».

- 11 Το άρθρο 8 της συμβάσεως επιβάλλει στον αντισυμβαλλόμενο να τηρεί, «τακτικά και σύμφωνα με τις συνήθειες λογιστικές συμβάσεις στις οποίες υπόκειται, λογιστικά βιβλία καθώς και τα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων, κατά μη εξαντλητική απαρίθμηση, των αποδείξεων και των φύλλων παρουσίας, προς απόδειξη και δικαιολόγηση των δηλουμένων δαπανών» και ορίζει, επιπλέον, ότι «τα διάφορα αυτά έγγραφα πρέπει να είναι διαθέσιμα ώστε να μπορούν να υποβληθούν σε οικονομικό έλεγχο». Περαιτέρω, το άρθρο 9 αναγνωρίζει στους υπαλλήλους της Επιτροπής «εύλογο δικαίωμα προσβάσεως» στους τόπους εκτελέσεως της αποστολής για τη διενέργεια εξακριβώσεων και οικονομικού ελέγχου.
- 12 Τέλος, σύμφωνα με το οικείο άρθρο 14, η σύμβαση διέπεται από το βελγικό δίκαιο και, δυνάμει του άρθρου 15, οι διαφορές που ανακύπτουν από τη σύμβαση υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 13 Στις 21 Μαρτίου 1996, η Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, παράγραφος 2, της συμβάσεως, κατέβαλε στην ενάγουσα προκαταβολή ύψους 275 000 ECU.
- 14 Με επιστολές της 19ης Ιουλίου και της 23ης Αυγούστου 1996, η ενάγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή την πρώτη κατάσταση δαπανών για τη συμβατική περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 1995 έως 31 Μαΐου 1996 (στο εξής: πρώτη περίοδος), συνολικού ύψους 249 213,93 ECU, εκ των οποίων 120 307,40 αντιστοιχούσαν σε δικές της δαπάνες και το υπόλοιπο ποσό σε δαπάνες των λοιπών συμμετασχόντων στο σχέδιο. Οι δαπάνες που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή υπολογίστηκαν σε βελγικά φράγκα (BEF) και μετατράπηκαν σε ECU από την ενάγουσα με τον συντελεστή μετατροπής που ίσχυε στις 19 Ιουλίου 1996.
- 15 Με έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 1996, η Επιτροπή, εφαρμόζοντας τον συντελεστή μετατροπής BEF/ECU που ίσχυε την ημερομηνία εκείνη, δέχθηκε τις δηλωθείσες από την ενάγουσα δαπάνες μέχρι του ποσού των 67 342 ECU, αρνούμενη να επιβαρυνθεί με το επιπλέον ποσό, ήτοι 51 361 ECU. Τα έξοδα της ενάγουσας που απέρριψε η Επιτροπή αφορούσαν ουσιαστικά ένα μέρος των δαπανών προσωπικού και συνεργασίας με τρίτους. Οι δαπάνες που δηλώθηκαν για τους λοιπούς συμμετασχόντες στο σχέδιο έγιναν δεκτές κατά το ουσιώδες μέρος τους. Με το ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή έδωσε εντολή να καταβληθούν στην ενάγουσα 160 015 ECU, εκ των οποίων ποσό 67 342 ECU αντιστοιχούσε στις δικές της δαπάνες και το υπόλοιπο ποσό στα έξοδα των λοιπών συμμετασχόντων στο σχέδιο.
- 16 Με τηλεομοιοτυπία της 4ης Δεκεμβρίου 1996, η ενάγουσα αμφισβήτησε την απόρριψη εντός τόσο σημαντικού τμήματος των δαπανών της και ανέλαβε τη δέσμευση να τις δικαιολογήσει κατά την κατάρτιση της οριστικής καταστάσεως των δαπανών της όσον αφορά το σχέδιο.

- 17 Στις 16 Δεκεμβρίου 1996, πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες σύσκεψη για την τελική αξιολόγηση του εν λόγω σχεδίου. Στην τηλεομοιοτυπία που απέστειλε στις 18 Δεκεμβρίου 1996 και η οποία περιελάμβανε τα πρακτικά της συσκέψεως αυτής, η Επιτροπή ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«[...Τ]ο σχέδιο κρίθηκε ενδιαφέρον, αλλά, δυστυχώς, δεν επιτεύχθηκαν οι στόχοι του. Έτσι, οι αξιολογητές έκριναν ότι οι χρησιμοποιηθέντες πόροι ήταν υπερβολικοί σε σύγκριση προς τα επιτευχθέντα αποτελέσματα.»

- 18 Με επιστολή της 24ης Ιανουαρίου 1997, η οποία περιήλθε στην Επιτροπή στις 3 Μαρτίου 1997, η ενάγουσα υπέβαλε τη δεύτερη κατάσταση των δαπανών της για τη συμβατική περίοδο από 1ης Ιουνίου έως 30 Νοεμβρίου 1996 (στο εξής: δεύτερη περίοδος). Το ύψος των ιδίων δαπανών που δήλωσε η ενάγουσα για την περίοδο αυτή, που καθορίστηκε σε BEF και μετατράπηκε σε ECU με τον συντελεστή μετατροπής που ίσχυε στις 24 Ιανουαρίου 1997, ανερχόταν σε 167 128 ECU (που αντιστοιχούσε σε 115 767 ECU για έξοδα της δεύτερης περιόδου και σε 51 361 ECU για έξοδα που αφορούσαν την πρώτη περίοδο και τα οποία είχε απορρίψει η Επιτροπή με το από 22 Νοεμβρίου 1996 έγγραφό της).
- 19 Με τηλεομοιοτυπία της 4ης Μαρτίου 1997, η Επιτροπή επέστησε την προσοχή της ενάγουσας στο γεγονός ότι η τελευταία δεν είχε ακόμα διαβιβάσει την τελευταία εξαμηνιαία έκθεση και, κυρίως, την τελική έκθεση, που προβλέπουν το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το παράρτημα II της συμβάσεως.
- 20 Στις 26 Μαΐου 1997, η ενάγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή ένα πρώτο κείμενο της τελικής εκθέσεώς της, τιτλοφορούμενο «διατύπωση 1».
- 21 Η Επιτροπή, σύμφωνα με το από 1ης Απριλίου 1998 έγγραφό της, απέρριψε προσωρινά το σύνολο των εξόδων που δήλωσε η ενάγουσα με τη δεύτερη κατάσταση

δαπανών της (ήτοι ποσό 164 638 ECU, αντί ποσού 167 128 ECU, βάσει του συντελεστή μετατροπής BEF/ECU που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκείνη), στο μέτρο που οι δαπάνες αυτές αποτελούσαν αντικείμενο εξακριβώσεων. Όσον αφορά, αντιθέτως, τα έξοδα των λοιπών συμμετασχόντων για τη δεύτερη περίοδο, η Επιτροπή τα δέχθηκε σχεδόν στο σύνολό τους (ήτοι 180 621 ECU), αρνηθείσα, ωστόσο, να δεχθεί ένα μέρος των δαπανών που είχε δηλώσει η HD Geiconsult, ήτοι ποσό 4 708 ECU. Το συνολικό ύψος των εξόδων που δεν έγιναν δεκτά για τη δεύτερη περίοδο ανερχόταν, συνελπώς, σε 169 346 ECU. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δήλωσε με το έγγραφό της ότι ουδεμία καταβολή επρόκειτο να πραγματοποιηθεί, καθόσον το σύνολο των εξόδων που είχε ήδη δεχθεί, ήτοι 340 636 ECU (180 621 + 160 015), υπολειπόταν του ποσού των καταβολών που είχαν πραγματοποιηθεί μέχρι τότε, ήτοι 435 015 ECU (275 000 + 160 015). Στα παραρτήματα του εγγράφου αυτού, η Επιτροπή εξηγούσε, ειδικότερα, ότι οι «δαπάνες προσωπικού» που είχε δηλώσει η ενάγουσα είχαν όλες απορριφθεί προσωρινά «εν αναμονή της εκβάσεως των διαπραγματεύσεων».

- 22 Με έγγραφο της 4ης Ιουνίου 1998, η Επιτροπή πληροφόρησε την ενάγουσα ότι εξακολουθούσε να μην έχει λάβει τις οριστικές καταστάσεις δαπανών όλων των συμμετασχόντων στο σχέδιο, οι οποίες έπρεπε να της είχαν αποσταλεί σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή πρότεινε στην ενάγουσα να κλείσει το χρηματοδοτικό μέρος της συμβάσεως βάσει των πραγματικών εξόδων που έγιναν δεκτά σύμφωνα με τις ενδιάμεσες εκθέσεις πληρωμής. Συναφώς, η Επιτροπή ανέφερε ότι, αν δεν ελάμβανε εντός μηνός από της ημερομηνίας του εγγράφου της τις οριστικές καταστάσεις δαπανών, θα αναθεωρούσε τη θέση της σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως.
- 23 Σε συνημμένο στο έγγραφο αυτό πίνακα, η Επιτροπή παρέθετε αναλυτικό λογαριασμό των εξόδων για όλους τους συμμετασχόντες στο σχέδιο τα οποία είχε δεχθεί η ίδια για ολόκληρη τη διάρκεια της συμβάσεως, καθώς και των πληρωμών που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί. Ο πίνακας αυτός καταδείκνυε επίσης ότι τα ποσά που είχαν καταβληθεί στην ενάγουσα υπερέβαιναν κατά 94 379 ECU (435 015 – 340 636) τις δαπάνες που είχε δεχθεί η Επιτροπή.
- 24 Με επιστολές της 5ης και της 17ης Ιουνίου 1998, η ενάγουσα αμφισβήτησε την εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη των δαπανών της με τα έγγραφα της 1ης Απριλίου

και της 4ης Ιουνίου 1998. Επανελάβε το αίτημά της περί επιστροφής ποσού ύψους 169 346 ECU (βλ. ανωτέρω σκέψη 21) και ζήτησε από την Επιτροπή να της καταβάλει ποσό 74 967 ECU (ήτοι 340 636 + 169 346 – 435 015).

- 25 Με έγγραφο της 2ας Δεκεμβρίου 1998, η Επιτροπή απέστειλε στην ενάγουσα οριστική αναλυτική κατάσταση των δαπανών που είχε κάνει δεκτές για τη δεύτερη περίοδο. Δεν δέχθηκε καμία πρόσθετη δαπάνη δηλωθείσα από την ενάγουσα, επικαλούμενη τη μη εκπλήρωση της συμβάσεως. Επιπλέον, η Επιτροπή μείωσε κατά 9 949 ECU την απαίτηση της ενάγουσας όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού της πρώτης περιόδου, κατόπιν του καθορισμού σε 1 565 BEF της ωριαίας αμοιβής δύο πραγματογνωμόνων που χρησιμοποίησε η ίδια, ήτοι του δρ. F. Geerincx και της R. M. Cuyvers, των οποίων οι υπηρεσίες είχαν τιμολογηθεί από την ενάγουσα, αντιστοίχως, με 2 067 BEF ανά ώρα και 2 684 BEF ανά ώρα. Ως εκ τούτου, το ύψος των εξόδων της ενάγουσας που είχαν αρχικά γίνει δεκτά, ήτοι 67 342 ECU (βλ. ανωτέρω σκέψη 15), μειώθηκε στα 57 393 ECU. Τέλος, η Επιτροπή δέχθηκε να επιστρέψει ποσό 4 709 ECU για έξοδα της HD Geoconsult, από τα οποία είχε αρχικώς απορρίψει ποσό 4 708 ECU (βλ. ανωτέρω σκέψη 21).
- 26 Κατόπιν των προσαρμογών αυτών, το συνολικό ύψος των μεν εξόδων που έκανε δεκτά η Επιτροπή για όλους τους συμμετασχόντες και για ολοκλήρη τη διάρκεια της συμβάσεως ανήλθε σε 335 396 ECU (340 636 + 4 709 – 9 949), του δε ποσού που είχε αχρεωστήτως εισπράξει η ενάγουσα σε 99 619 ECU (435 015 – 335 396). Με άλλο έγγραφο της 2ας Δεκεμβρίου 1998, η Επιτροπή ζήτησε από την ενάγουσα να της επιστρέψει το εν λόγω αχρεωστήτως εισπραχθέν ποσό, για το οποίο στη συνέχεια της απέστειλε χρεωστικό σημείωμα στις 14 Δεκεμβρίου 1998.
- 27 Κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), αντικαταστάθηκε το ECU με το ευρώ της 1ης Ιανουαρίου 1999 με την ισοτιμία ενός ευρώ προς ένα ECU.

- 28 Με συστημένη επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 1999, η ενάγουσα αμφισβήτησε επισήμως το αίτημα της Επιτροπής περί επιστροφής του ως άνω ποσού. Με επιστολή της ίδιας ημέρας, ο δικηγόρος της ενάγουσας επιβεβαίωσε τη θέση της πελάτισσάς του και ζήτησε από την Επιτροπή να της καταβάλει ποσό 77 591 ευρώ, το οποίο αντιπροσώπευε το ποσό των απορριφθέντων εξόδων (74 947 ευρώ) πλέον τόκων ύψους 2 624 ευρώ. Εξάλλου, αμφισβήτησε την αφαίρεση των 9 949 ευρώ, την οποία ανέφερε η Επιτροπή με το από 2 Δεκεμβρίου 1998 προμνησθέν έγγραφό της, καθώς και την απόρριψη του μεγαλύτερου μέρους των δαπανών προσωπικού που είχε υποβάλει η ενάγουσα για την πρώτη περίοδο.
- 29 Κατόπιν αυτών, η ενάγουσα άσκησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Μαρτίου 1999, την υπό κρίση αγωγή.
- 30 Απαντώντας στην προμνησθείσα επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 1999, η Επιτροπή, με έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999, πληροφόρησε τον δικηγόρο της ενάγουσας ότι, κατόπιν επανεξετάσεως του φακέλου και της ανακαλύψεως ορισμένων λαθών κατά τον υπολογισμό ορισμένων εξόδων καθώς και του συνολικού αριθμού των ωρών εργασίας που είχε πραγματοποιήσει η ενάγουσα (1 452 ώρες αντί των 710 που είχαν ήδη γίνει δεκτές για την πρώτη περίοδο), αποφάσισε να προβεί σε διόρθωση, υπέρ της ενάγουσας, του ποσού των εξόδων της κατά 45 133 ευρώ. Κατόπιν της διορθώσεως αυτής, το ύψος των αχρεωστήτως καταβληθέντων που αιταιούσε η Επιτροπή από την ενάγουσα μειώθηκε στα 54 486 ευρώ (99 619 – 45 133).
- 31 Εξάλλου, με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή παρέσχε συμπληρωματικές διευκρινίσεις όσον αφορά τη μείωση, που είχε ανακοινώσει με το έγγραφο της 2ας Δεκεμβρίου 1998 (βλ. ανωτέρω σκέψη 25), των ωριαίων αμοιβών των δύο πραγματογνωμόνων που χρησιμοποίησε η ενάγουσα. Επιπλέον, η Επιτροπή πληροφόρησε τον δικηγόρο της ενάγουσας ότι δεν μπορούσε να δεχθεί το αίτημά του περί καταβολής 74 967 ευρώ.

- 32 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Μαΐου 1999, η Επιτροπή άσκησε ανταγωγή.
- 33 Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14, παράγραφος 2, και 51 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το πρώτο τμήμα ανέθεσε την εκδίκαση της υποθέσεως στον Μ. Βηλαρά, προκειμένου αυτός να αποφανθεί ως μονομελές τμήμα.
- 34 Το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, κάλεσε την ενάγουσα να απαντήσει γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις. Η ενάγουσα συμμορφώθηκε προς το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 35 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου 2000.

Αιτήματα των διαδίκων

- 36 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την αγωγή παραδεκτή και βάσιμη

- να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει το ισόποσο σε ευρώ των 74 967 ECU, εντόκως προς 7 % (νόμιμο επιτόκιο του Βελγίου) από 5ης Ιουνίου 1998·

- εφόσον παραστεί ανάγκη, να διατάξει πραγματογνωμοσύνη·

- να απορρίψει την ανταγωγή της Επιτροπής ως αβάσιμη·

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

37 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·

- να υποχρεώσει την ενάγουσα να της καταβάλει το ποσό των 54 486 ευρώ, εντόκως προς 7 % από 31ης Ιανουαρίου 1999·

- να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 38 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, στο μέτρο που η Επιτροπή δεν έκανε χρήση των δυνατοτήτων που της παρείχε το άρθρο 9 της συμβάσεως όσον αφορά τις τεχνικές εξακριβώσεις και τον οικονομικό έλεγχο, θα πρέπει να διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να εξακριβωθεί η εκτέλεση των εργασιών και το υποστατό των δηλωθέντων εξόδων.
- 39 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το αίτημα της ενάγουσας περί διεξαγωγής αποδείξεων καταδεικνύει την αδυναμία της να παράσχει αποδείξεις προς δικαιολόγηση του απαιτητού των επιδίκων δαπανών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 40 Κατά πάγια νομολογία, στο Πρωτοδικείο εναπόκειται να εκτιμήσει τη χρησιμότητα των αποδεικτικών μέσων για την επίλυση της διαφοράς (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Φεβρουαρίου 2000, T-138/98, ACAV κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-341, σκέψη 72). Όμως, υπό το φως των στοιχείων της δικογραφίας και ενόψει των αιτιάσεων που διατυπώνει η ενάγουσα, φαίνεται ότι ένα τέτοιο μέτρο δεν είναι ούτε λυσιτελής ούτε αναγκαίο για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς. Συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος προσφυγής σ' αυτό.
- 41 Ως εκ τούτου, το αίτημα της ενάγουσας περί διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης πρέπει να απορριφθεί.

Επί του κυρίου αιτήματος της ενάγουσας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 42 Η ενάγουσα διατυπώνει έναν μόνον ισχυρισμό, αντλούμενο από τη μη εκπλήρωση της συμβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής.
- 43 Η ενάγουσα υποστηρίζει, γενικώς, ότι η Επιτροπή παρέβη τις συμβατικές υποχρεώσεις της αρνούμενη να αποδώσει τις επίδικες δαπάνες αναιτιολογίτως και χωρίς να της παράσχει τη δυνατότητα να αμυνθεί. Προσάπτει, επίσης, στην Επιτροπή ότι δεν έκανε χρήση των δυνατοτήτων που της παρείχαν τα άρθρα 8 και 9 της συμβάσεως, προκειμένου να ελέγξει την εκπλήρωση της αποστολής και το υψοστάτο όλων των δηλωθέντων εξόδων. Εν πάση περιπτώσει, οι δραστηριότητες τις οποίες ανέπτυξε και οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η ενάγουσα στο πλαίσιο του σχεδίου είναι γνωστές στην Επιτροπή και αποδεικνύονται από τις καταστάσεις δαπανών, τις περιοδικές εκθέσεις προόδου και την τελική έκθεση, καθώς και από τον απολογισμό που παρουσιάστηκε στη σύσκεψη της 16ης Δεκεμβρίου 1996.
- 44 Η ενάγουσα αμφισβητεί, στη συνέχεια, την απόρριψη, εκ μέρους της Επιτροπής, ορισμένων ειδικών δαπανών της πρώτης και της δεύτερης περιόδου.
- 45 Όσον αφορά την πρώτη περίοδο, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σειρά σφαλμάτων όσον αφορά τις σχετικές με την αμοιβή των δύο πραγματογνωμόνων επιβαρύνσεις, τα έξοδα συνεργασίας με τρίτους και τα λοιπά έξοδα.
- 46 Όσον αφορά τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η ωριαία αμοιβή των 1 565 BEF την οποία δέχθηκε η Επιτροπή όσον αφορά την

αμοιβή των δύο πραγματογνωμόνων που χρησιμοποίησε η ενάγουσα στο πλαίσιο του σχεδίου, ήτοι της R. M. Cuyners και του dr. F. Geerinckx, δεν δικαιολογείται ούτε είναι ανάλογη των επαγγελματικών προσόντων των συγκεκριμένων προσώπων. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας των εκτελεσθέντων καθηκόντων και της ευθύνης που αυτά συνεπάγονταν, οι τιμές που εφάρμοσε η ενάγουσα, οι οποίες, κατ' αυτήν, δεν περιελάμβαναν ούτε έμμεσες επιβαρύνσεις ούτε γενικά έξοδα, δικαιολογούνται και είναι συγκρίσιμες με αυτές που δέχθηκε η Επιτροπή όσον αφορά άλλους συμμετασχόντες στο ίδιο σχέδιο από όμορα κράτη μέλη.

- 47 Η ενάγουσα υποστηρίζει επίσης ότι η αποδοχή, εκ μέρους της Επιτροπής, 66 ωρών εργασίας για την R. M. Cuyners κατά την πρώτη περίοδο αντί των 660 δηλωθεισών ωρών συνιστά υλικό σφάλμα ή οφείλεται σε εσφαλμένο υπολογισμό των υπηρεσιών που παρέσχε ο εν λόγω πραγματογνώμων κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής.
- 48 Η ενάγουσα αμφισβητεί επίσης την απόρριψη, την οποία θεωρεί εσφαλμένη και αναιτιολόγητη, ορισμένων εξόδων σχετικών με τη συνεργασία με τρίτους κατά την πρώτη περίοδο, ήτοι των εξόδων που αφορούσαν την ενίσχυση των υπηρεσιών διαχείρισης και γραμματείας που παρασχέθηκε από τις Bejolu και Antwerp Business Center, καθώς και την απόρριψη άλλων εξόδων.
- 49 Όσον αφορά τη δεύτερη περίοδο, η ενάγουσα θεωρεί ότι η απόφαση της Επιτροπής να απορρίψει το σύνολο των δηλωθέντων εξόδων, περιλαμβανομένων και εκείνων που συνδέονταν με τη σύμβαση υπεργολαβίας που είχε συνάψει με τον A. Molina, η οποία προβλεπόταν στο τεχνικό παράρτημα, είναι ακατανόητη, ιδίως διότι η μόνη αιτιολογία που προβλήθηκε συναφώς συνίσταται στην «απουσία αποτελέσματος», ήτοι στη μη εκπλήρωση της συμβάσεως, την οποία η ενάγουσα χαρακτηρίζει παράλογη και αντίθετη προς την πραγματικότητα. Προς στήριξη της θέσεώς της, η ενάγουσα επικαλείται το συμπόσιο «EMSYS 1996» που οργάνωσε στο πλαίσιο του σχεδίου στο Βερολίνο από τις 23 έως τις 25 Σεπτεμβρίου 1996 και το οποίο η Επιτροπή είχε χαρακτηρίσει ως την «κυριότερη επιτυχία του σχεδίου».
- 50 Κατά την ενάγουσα, το γεγονός ότι το σχέδιο δεν πέτυχε όλους τους προβλεπόμενους στόχους δεν συνιστά μη εκπλήρωση της συμβάσεως εκ μέρους της. Συναφώς, η ενάγουσα τονίζει ότι υπείχε υποχρέωση μέσων και όχι υποχρέωση

αποτελέσματος. Κατά συνέπεια, τα παραδείγματα μη εκτελεσθέντων καθηκόντων που παραθέτει η Επιτροπή δεν είναι πρόσφορα.

- 51 Όσον αφορά, ειδικότερα, την εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη των δαπανών καταναλώσεως (οι οποίες στον αναλυτικό λογαριασμό της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1998 κατατάχθηκαν στην κατηγορία των λοιπών εξόδων), η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως, οι δαπάνες αυτές δεν απαιτούσαν προηγούμενη έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής, εφόσον προβλέπονταν ειδικώς στο τεχνικό παράρτημα. Συναφώς, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι, κατά το παράρτημα αυτό, στον προϋπολογισμό είχε προβλεφθεί ποσό 10 000 ECU για δαπάνες καταναλώσεως.
- 52 Η ενάγουσα προσάπτει επίσης στην Επιτροπή ότι δεν τήρησε την υποχρέωση έντιμης συνεργασίας προς εκτέλεση της συμβάσεως. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ουδέποτε διατύπωσε σχόλια ούτε επικρίσεις σχετικά με τις περιοδικές εκθέσεις προόδου τις οποίες η ενάγουσα της υπέβαλλε τακτικά. Για τον λόγο αυτόν, η ενάγουσα αρνείται να δεχθεί τις επικρίσεις που περιέχει η έκθεση αξιολογήσεως που κατάρτισε ο αξιολογητής D. Vernon στις 16 Ιανουαρίου 1997 και την οποία επικαλείται η Επιτροπή. Οι τέσσερις τελευταίες σελίδες της εν λόγω εκθέσεως ουδέποτε κοινοποιήθηκαν στην ενάγουσα, άλλως θα είχε απαντήσει πάραυτα. Εξάλλου, κατά την ενάγουσα, η απόρριψη των εξόδων που άπτονταν της αμοιβής της R. M. Cuyners δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εγκαίρως διατυπωθείσα επικρίση, καθόσον η απόρριψη αυτή έλαβε χώρα μόλις στις 22 Νοεμβρίου 1996, ήτοι ακριβώς επτά ημέρες πριν από τη λήξη του σχεδίου. Επιπλέον, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η καθυστερημένη διόρθωση των υπολογισμών της Επιτροπής με το έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999 συνιστά απόδειξη αυθαίρετης στάσεως, η οποία είναι χαρακτηριστική της συμπεριφοράς που επέδειξε το όργανο κατά την κατάρτιση των τελικών λογαριασμών του σχεδίου.
- 53 Απαντώντας στις επικρίσεις της Επιτροπής σχετικά με τον ελλιπή χαρακτήρα της τελικής εκθέσεως και την απουσία συγκεντρωτικής καταστάσεως εξόδων για όλους τους συμμετασχόντες στο σχέδιο, η ενάγουσα διατείνεται, αφενός, ότι η Επιτροπή δεν εξηγεί ως προς τί η τελική έκθεση είναι ελλιπής και, αφετέρου, ότι συγκεντρωτική κατάσταση εξόδων μπορούσε να ανακοινωθεί μόνον εφόσον υπήρχε συμφωνία ως

προς το ύψος των δαπανών που έπρεπε να δηλωθούν. Όμως, κατά την ενάγουσα, η σύμβαση δεν προέβλεψε προθεσμίες για την ανακοίνωση των καταστάσεων εξόδων, οι οποίες υποβλήθηκαν στην Επιτροπή μαζί με όλες τις ζητηθείσες πληροφορίες «εντός των συνήθων και εφαρμοσίμων προθεσμών».

- 54 Όσον αφορά, στη συνέχεια, τη φύση της συμβάσεως, η ενάγουσα αμφισβητεί τόσο τον χαρακτηρισμό στον οποίο προέβη η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως και σύμφωνα με τον οποίο πρόκειται για «σύμβαση επιδοτήσεως» συναφθείσα στο πλαίσιο της αποφάσεως 94/802 και όχι για «εμπορική σύμβαση παροχής υπηρεσιών» όσο και τις συνέπειες τις οποίες συνήγαγε το όργανο από τον χαρακτηρισμό αυτόν. Επιπλέον, δεν είναι σαφής η επίδραση που θα μπορούσε να έχει καθένας από τους χαρακτηρισμούς αυτούς στην υποχρέωση που υπέχει η Επιτροπή να προβεί σε προσήκουσα και ορθή αξιολόγηση των εργασιών που εκτέλεσε η ενάγουσα δυνάμει της συμβάσεως, καθώς και στην υποχρέωση αποδοχής των εξόδων που δηλώνει η τελευταία.
- 55 Αντιθέτως, η διατύπωση της συμβάσεως είναι σαφής και δεν απαιτεί καμία ερμηνεία βάσει των αποφάσεων 94/802 και 1110/94. Εάν παρίστατο ανάγκη ερμηνείας της συμβάσεως, η ερμηνεία αυτή θα έπρεπε να γίνει βάσει των άρθρων 1156 έως 1164 του βελγικού αστικού κώδικα, ο οποίος έχει εφαρμογή δυνάμει του άρθρου 14 της συμβάσεως. Η ενάγουσα υποστηρίζει, ωστόσο, ότι το άρθρο 1156 του βελγικού αστικού κώδικα, το οποίο προβλέπει ότι, κατά την ερμηνεία συμβάσεως, πρέπει να αναζητείται η κοινή βούληση των συμβαλλομένων χωρίς προσήλωση στην κυριολεξία των όρων της, εφαρμόζεται μόνον όταν η διατύπωση της εν λόγω συμβάσεως στερείται σαφήνειας, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 56 Συναφώς, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 1 της συμβάσεως, ανέλαβε την υποχρέωση να εκτελέσει την αποστολή που περιγράφεται στο τεχνικό παράρτημα. Για την εκτέλεσή της, η Επιτροπή όφειλε να συμβάλει στα έξοδα στα οποία θα υποβάλλονταν οι συμμετέχοντες στην αποστολή αυτή και θα έκανε η ίδια δεκτά, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το παράρτημα II της συμβάσεως, μέχρι ανωτάτου ποσού 550 000 ECU. Κατά την ενάγουσα, η σύμβαση δεν αφήνει να εννοηθεί ότι η συμβολή της Επιτροπής στα έξοδα καλύπτει μέρος μόνον των εξόδων αυτών εφόσον έχει τηρηθεί το ανώτατο όριο χρηματοδοτήσεως των 550 000 ECU.

Αντιθέτως, από το «Project Administrative Review» (διοικητικό πλαίσιο του σχεδίου, βλ. σελίδα 6 του τεχνικού παραρτήματος) προκύπτει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να αποδώσει το σύνολο του κόστους του σχεδίου, εφόσον το ύψος του κόστους αυτού ισούται προς το ύψος της προβλεφθείσας χρηματοδοτήσεως, ήτοι 550 000 ECU.

- 57 Επιπλέον, η απόφαση 94/802 προβλέπει τη δυνατότητα χρηματοδοτήσεως κατά 100 % των εργασιών διαδόσεως και προωθήσεως, όπως αυτές που πραγματοποίησε η ενάγουσα δυνάμει της συμβάσεως. Η δυνατότητα αυτή είναι εύλογη και σύμφωνη με τη φύση αυτών των δραστηριοτήτων, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που επιφορτίζονται με τη διάδοση και την προώθηση δεν αποκομίζουν κέρδος, ούτε άμεσα ούτε έμμεσα, από αυτές τις δραστηριότητες. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ενάγουσα φρονεί ότι η σύμβαση έπρεπε να χαρακτηριστεί ως «εμπορική σύμβαση παροχής υπηρεσιών» στο πλαίσιο του προγράμματος ESPRIT.
- 58 Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η σύμβαση είναι σύμβαση επιδοτήσεως, σκοπός της οποίας είναι η χορήγηση μερικής χρηματοδοτικής συνδρομής από την Κοινότητα σε μια αποστολή την οποία όφειλε να εκτελέσει η ενάγουσα υπό τους όρους που προβλέπονταν στη σύμβαση. Η κοινοτική αυτή χρηματοδοτική συνδρομή εξαρτάται από την τυπική αποδοχή, εκ μέρους της Κοινότητας, των πραγματικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε και τα οποία δήλωσε η ενάγουσα στο πλαίσιο της εκτελέσεως της συμβάσεως. Στο επιχείρημα της ενάγουσας ότι η ίδια δεν υπείχε παρά υποχρέωση μέσων, η Επιτροπή απαντά ότι, καίτοι δεν αμφισβητεί ότι η ενάγουσα «είχε υποχρέωση να πράξει το καλύτερο δυνατόν», η τελευταία όφειλε, ωστόσο, να αποδείξει τις παροχές τις οποίες είχε πραγματοποιήσει στο πλαίσιο του σχεδίου.
- 59 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενάγουσα, στον βαθμό που δεν αμφισβητεί ότι η σύμβαση είχε συναφθεί στο πλαίσιο του προγράμματος ESPRIT βάσει της αποφάσεως 94/802, δεν μπορεί να αρνηθεί ότι πρόκειται για σύμβαση επιδοτήσεως και όχι για σύμβαση παροχής εμπορικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, ανεξαρτήτως της φύσεως της συμβάσεως, οι συμβαλλόμενοι δέχθηκαν ρητώς ότι η κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή εξαρτάται από την τυπική αποδοχή, εκ μέρους του οργάνου, των πραγματικών εξόδων στα οποία θα υποβαλλόταν και τα οποία θα δήλωνε η ενά-

γουςα στο πλαίσιο της εκπληρώσεως των συμβατικών υποχρεώσεών της, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της συμβάσεως. Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η απόφαση 94/802 επιτρέπει μεν την κοινοτική χρηματοδότηση κατά 100 %, δεν προβλέπει, ωστόσο, ότι η χρηματοδότηση αυτή πρέπει οπωσδήποτε να καλύπτει το 100 % του έργου.

- 60 Ενόψει της φύσεως της συμβάσεως, τα ποσά που μνημονεύονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της συμβάσεως αποτελούν απλώς ανώτατα όρια, η δε Επιτροπή έχει όχι μόνο δικαίωμα, αλλά και καθήκον να ελέγχει επισταμένως ότι όλα τα έξοδα που δηλώνονται είναι δικαιολογημένα και εύλογα. Κατά την Επιτροπή, η καταβολή μπορεί και πρέπει να πραγματοποιηθεί μόνον αν οι δηλωθείσες από την ενάγουσα δαπάνες όντως πραγματοποιήθηκαν για την εκτέλεση του σχεδίου και μόνον αν ήταν αναγκαίες.
- 61 Συναφώς, η Επιτροπή παραπέμπει στο παράρτημα II της συμβάσεως και εξηγεί ότι οι δαπάνες προσωπικού δεν μπορούν ούτε πρέπει να γίνουν δεκτές παρά μόνον αν η ενάγουσα μπορεί να αποδείξει ότι οι μνημονευόμενοι μισθοί, πρώτον, όντως καταβλήθηκαν και μπορούσαν πράγματι να απαιτηθούν, δεύτερον, ότι καταβλήθηκαν σε πρόσωπα τα οποία όντως εργάστηκαν για το σχέδιο και, τρίτον, ότι δεν ήταν μεγαλύτεροι από τους μισθούς τους οποίους η ενάγουσα καταβάλλει συνήθως στα πρόσωπα που εκτελούν ανάλογα καθήκοντα.
- 62 Εν προκειμένω, η ενάγουσα δεν απέδειξε ότι οι αμοιβές που υποτίθεται ότι κατέβαλε στην R. M. Cuyners πράγματι καταβλήθηκαν και ότι η τελευταία τις δικαιούνταν. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η R. M. Cuyners υπέβαλε μόνον έναν υπολογισμό των ωρών εργασίας της, χωρίς κανένα άλλο δικαιολογητικό (πίστωση, απόδειξη καταβολής της αμοιβής, κ.λπ.). Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε ούτε το υποστατό της εν λόγω παρασχεθείσας εργασίας ούτε ότι οι ώρες που δήλωσε για τους δύο πραγματογνώμονές της είχαν όντως αφιερωθεί για τις ανάγκες του σχεδίου.

- 63 Όσον αφορά τη μείωση της ωριαίας αμοιβής σχετικά με την αμοιβή της R. M. Cuynvers και του dr. F. Geerincx, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ωριαία αμοιβή που υιοθέτησε αντιστοιχεί στην αμοιβή την οποία η ίδια η ενάγουσα είχε προτείνει στο πλαίσιο παρομοίου σχεδίου. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, εφόσον η ενάγουσα δεν αποδεικνύει ότι δικαιολογούνται υψηλότερες αμοιβές, δεν μπορεί να δεχθεί ωριαία αμοιβή υπερβαίνουσα τα 1 565 BEF. Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, δεδομένου ότι η σύμβαση ήταν «σύμβαση επιδοτήσεως», η ενάγουσα δεν μπορούσε να ζητήσει την εφαρμογή των συνήθων εμπορικών ωριαίων αμοιβών που περιλαμβάνουν και πάγιο κόστος, ήτοι «τις έμμεσες επιβαρύνσεις και τα γενικά έξοδα», καθόσον αυτά τα στοιχεία κόστους, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως, δεν αποδίδονται. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι ουδόλως ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόσει στην ενάγουσα τις ωριαίες αμοιβές που εφάρμοσαν οι άλλοι συμμετασχόντες στο σχέδιο από άλλα κράτη μέλη, καθόσον κάθε σύμβαση είναι ατομική και ισχύει ειδικά για κάθε συμβαλλόμενο εταίρο.
- 64 Η Επιτροπή υποστηρίζει, στη συνέχεια, ότι το κόστος της υπεργολαβίας καθώς και τα λοιπά έξοδα απορρίφθηκαν διότι ούτε προβλέπονταν στη σύμβαση, ούτε καθορίζονταν στο τεχνικό παράρτημα, ούτε επιτράπηκαν ρητώς από τις υπηρεσίες της. Εξάλλου, οι δαπάνες καταναλώσεως εμπίπτουν στα γενικά έξοδα και δεν μπορούν, συνεπώς, να γίνουν δεκτές.
- 65 Ως προς τα έξοδα που δήλωσε η ενάγουσα για τη δεύτερη περίοδο, η Επιτροπή εξηγεί ότι τα έξοδα αυτά απορρίφθηκαν αρχικά λόγω μη εκπληρώσεως της συμβάσεως, ότι στη συνέχεια η ίδια προέβη σε διόρθωση των λογαριασμών υπέρ της ενάγουσας κατά 45 133 ευρώ και ότι η απόρριψη των λοιπών δηλωθεισών δαπανών για την περίοδο αυτή παραμένει δικαιολογημένη.
- 66 Συναφώς, η Επιτροπή επικαλείται τις αξιολογήσεις του σχεδίου σύμφωνα με τις οποίες τα αποτελέσματα του σχεδίου δεν ήταν θετικά. Ειδικότερα, η Επιτροπή παραθέτει την από 28 Ιανουαρίου 1997 τελική έκθεση αξιολογήσεως του σχεδίου, η οποία στηρίχθηκε στις εκθέσεις των αξιολογητών S. Graham και D. Vernon, που καταρτίστηκαν τον ίδιο μήνα, έκθεση η οποία αναφέρει τα εξής: «Συνολικά, το σχέδιο κρίθηκε ενδιαφέρον, αλλά δυστυχώς δεν επιτεύχθηκαν οι στόχοι του. Έτσι, οι αξιολογητές έκριναν ότι οι χρησιμοποιηθέντες πόροι ήταν υπερβολικοί σε σύγκριση προς τα επιτευχθέντα αποτελέσματα.» Από την ίδια αυτή έκθεση προκύπτει ότι

ορισμένες πραγματοποιηθείσες παροχές δεν ήταν οι προσήκουσες, ενώ άλλες, ουσιώδεις, δεν είχαν πραγματοποιηθεί.

- 67 Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι, κατά τη διάρκεια της συσχέψεως για την τελική αξιολόγηση του σχεδίου, στις 16 Δεκεμβρίου 1996, στην οποία μετέσχε η ενάγουσα, ο υπεύθυνος για τη διαχείριση του σχεδίου τον οποίο είχε η ίδια ορίσει δήλωσε τα εξής: «Δεν κατορθώσαμε να δημιουργήσουμε άλλες δράσεις διαδόσεως στον εξωτερικό κόσμο πέραν της αναγγελίας του συμποσίου ΟΜΙ.» Συνελπώς, κατά την Επιτροπή, καίτοι η ενάγουσα πραγματοποίησε κάποιες εργασίες, δεν μπόρεσε, με εξαίρεση το συμπόσιο που πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο από τις 23 έως τις 25 Σεπτεμβρίου 1996, να εκτελέσει τις ουσιώδεις εργασίες του σχεδίου που περιγράφονται στο τεχνικό παράρτημα.
- 68 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι αξιολόγησε καλοπίστως και ορθώς τις εργασίες που πραγματοποίησε η ενάγουσα στο πλαίσιο της συμβάσεως. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που της παρέσχε η ενάγουσα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δηλωθείσες δαπάνες δεν είχαν όλες όντως πραγματοποιηθεί. Επιπλέον, ενόψει των μετρίων επιτευχθέντων αποτελεσμάτων, η Επιτροπή δεν μπορούσε να συναγάγει από τα στοιχεία που είχε στην κατοχή της ότι τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η ενάγουσα υπερέβαιναν όσα είχε ήδη δεχθεί.
- 69 Όσον αφορά τις παρατηρήσεις της ενάγουσας περί ελλείψεως αιτιολογίας ή ανεπαρκούς αιτιολογίας, η Επιτροπή παραπέμπει στο άρθρο 1315 του βελγικού αστικού κώδικα, το οποίο ορίζει ότι «ο απαιτών την εκπλήρωση υποχρεώσεως οφείλει να αποδείξει την ύπαρξή της» και ότι ουδόλως υποχρεούται να αιτιολογήσει την απόφασή της περί απορρίψεως ή αποδοχής των δηλουμένων δαπανών. Αντιθέτως, στην ενάγουσα εναπόκειται να δικαιολογήσει τις εν λόγω δαπάνες. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή εκπλήρωσε τις συμβατικές της υποχρεώσεις καλοπίστως και αιτιολόγησε επαρκώς, εν προκειμένω, την απόρριψη των δαπανών που δήλωσε η ενάγουσα.
- 70 Όσον αφορά τον ισχυρισμό της ενάγουσας ότι ουδέποτε διατυπώθηκαν επικρίσεις απέναντί της κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως της συμβάσεως, η Επιτροπή απαντά

ότι, απορρίπτοντας, με το έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 1996, ένα μέρος των εξόδων που αφορούσαν την παροχή της R. M. Cuyvers, επέκρινε στην πράξη ένα μέρος της εργασίας που είχε πραγματοποιήσει η ενάγουσα. Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι μόνο μετά την περάτωση του σχεδίου μπορούσε να προσδιορίσει αν τα δηλωθέντα έξοδα ήταν σύμφωνα με την πραγματοποιηθείσα στο πλαίσιο της συμβάσεως εργασία.

- 71 Η Επιτροπή ανασκευάζει, στη συνέχεια, τον ισχυρισμό της ενάγουσας ότι το γεγονός ότι δέχθηκε 742 επιπλέον ώρες με το έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999 συνιστούσε απόδειξη αυθαίρετης συμπεριφοράς εκ μέρους της. Η αποδοχή των επιπλέον ωρών όσον αφορά την R. M. Cuyvers, η οποία αποτέλεσε την αφορμή της αναπροσαρμογής υπέρ της ενάγουσας, στηρίχθηκε σε ευνοϊκότερο υπολογισμό των δαπανών που δήλωσε η ενάγουσα. Ο τελευταίος αυτός υπολογισμός πραγματοποιήθηκε ελλείψει αποδείξεων όσον αφορά τα όντως πραγματοποιηθέντα έξοδα και βάσει της εργασίας που κρίθηκε αναγκαία για την επίτευξη των αποτελεσμάτων και την πραγματοποίηση των παροχών που προβλέπονταν στο πλαίσιο του σχεδίου.
- 72 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης τον ισχυρισμό της ενάγουσας ότι για την αποστολή των καταστάσεων δαπανών δεν ίσχυε καμία συμβατική προθεσμία και παραπέμπει συναφώς στο άρθρο 3 της συμβάσεως. Κατά την Επιτροπή, οι εκθέσεις που έπρεπε να της αποσταλούν έπρεπε να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, λεπτομερή χρηματοοικονομικά πληροφοριακά στοιχεία, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως. Όμως, η τελική έκθεση της ενάγουσας ήταν ελλιπής, καθόσον δεν περιελάμβανε, π.χ., μια συνολική απαρίθμηση των εκτελεσθεισών παροχών ανά πρόγραμμα εργασίας και ανά συμμετασχόντα.
- 73 Τέλος, στο επιχείρημα της ενάγουσας ότι ένα μέρος της τελικής εκθέσεως αξιολογήσεως του σχεδίου ουδέποτε της διαβιβάστηκε, η Επιτροπή απαντά ότι η εν λόγω έκθεση απεστάλη στον υπεύθυνο για τη διαχείριση του σχεδίου τον οποίο είχε επίσημως ορίσει η ενάγουσα και ότι η Επιτροπή δεν είναι υπεύθυνη για την κυκλοφορία της στους ενδιαφερομένους.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 74 Πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τη σύμβαση, η ενάγουσα ανέλαβε την υποχρέωση να εκπληρώσει την αποστολή που περιγράφεται στο τεχνικό παράρτημα, με τίτλο «Dissemination Co-ordination for OMI (Discomi)». Προς τούτο, έπρεπε να αναληφθούν έξι διαφορετικές κατηγορίες δράσεων, στο πλαίσιο λεπτομερών προγραμμάτων εργασίας τα οποία προέβλεπαν έναν κατάλογο διαφόρων συγκεκριμένων παροχών που έπρεπε να εκτελεσθούν.
- 75 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, και το παράρτημα II της συμβάσεως, προκειμένου να παρασχεθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να εξακριβώσει αν ο αντισυμβαλλόμενος τηρούσε τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το πρόγραμμα που περιγράφεται στο τεχνικό παράρτημα, επέβαλλαν επίσης στην ενάγουσα να τηρεί το όργανο ενήμερο σχετικά με την πρόοδο των εργασιών και τις πραγματοποιούμενες δαπάνες. Ειδικότερα, η ενάγουσα είχε υποχρέωση να υποβάλει εντός καθορισμένων προθεσμιών στην Επιτροπή, αφενός, περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο των εργασιών, περιλαμβάνουσες μια κατάσταση δαπανών για κάθε συμμετασχόντα στο σχέδιο, και, αφετέρου, μια τελική έκθεση περιγράφουσα τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και περιέχουσα προτάσεις για την αξιοποίησή τους, καθώς και λεπτομερή κατάσταση των δαπανών όλων των συμμετασχόντων στο σχέδιο και για όλη τη διάρκειά του.
- 76 Επιπλέον, η σύμβαση και το παράρτημα II της συμβάσεως προέβλεψαν μια σειρά προϋποθέσεων για την απόδοση των διαφόρων κατηγοριών εξόδων στα οποία θα υποβαλλόταν η ενάγουσα.
- 77 Ενόψει των ανωτέρω συμφωνηθέντων, το ζήτημα του χαρακτηρισμού της συμβάσεως, επί του οποίου οι διάδικοι διατύπωσαν διστάμενες απόψεις στη διάρκεια της δίκης, δεν ασκεί επιρροή για την επίλυση της διαφοράς. Πράγματι, οι διάδικοι, όπως

οι ίδιοι αναγνώρισαν, υπέχουν υποχρέωση προς εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεών τους ανεξαρτήτως της φύσεως της εν λόγω συμβάσεως.

- 78 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί το βάσιμο του αιτήματος της ενάγουσας για κάθε μία από τις κατηγορίες δαπανών των οποίων ζητεί την απόδοση, ήτοι για τις δαπάνες προσωπικού, τα έξοδα συνεργασίας με τρίτους, τα έξοδα καταναλώσεως και διαρκούς εξοπλισμού και τα λοιπά έξοδα, ενόψει των διατυπώσεων και των ουσιαστικών προϋποθέσεων που προβλέπει η σύμβαση.

Επί των δαπανών προσωπικού

- 79 Όσον αφορά, πρώτον, τις «δαπάνες προσωπικού», πρέπει να υπομνησθεί ότι η ενάγουσα αμφισβητεί την άρνηση αποδόσεως μέρους του κόστους της αμοιβής των δύο πραγματογνομώνων της, της R. M. Cuyners και του dr. F. Geerinckx. Συναφώς, προβάλλει δύο επιχειρήματα αντλούμενα, πρώτον, από την αδικαιολόγητη μείωση, εκ μέρους της Επιτροπής, της ωριαίας αμοιβής τους από, αντιστοίχως, 2 684 BEF ανά ώρα και 2 067 BEF ανά ώρα σε 1 565 BEF ανά ώρα και, δεύτερον, από τον εσφαλμένο υπολογισμό του συνολικού αριθμού των ωρών εργασίας που αφιέρωσαν οι πραγματογνώμονες αυτοί καθ' όλη τη διάρκεια της συμβάσεως.
- 80 Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.
- 81 Όσον αφορά, καταρχάς, την ωριαία αμοιβή που δέχθηκε η Επιτροπή για τους δύο προμνησθέντες πραγματογνώμονες, υπογραμμίζεται ότι το σημείο 1.1 του παρατήματος II ορίζει ρητώς ότι «οι δαπάνες προσωπικού δεν πρέπει να περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο εμμέσων επιβαρύνσεων ή γενικών εξόδων». Βάσει αυτής της ρήτηρας, εναπόκειται στην ενάγουσα να εμφανίσει οικονομικές καταστάσεις που να

επιτρέπουν στην Επιτροπή να εξακριβώσει, προτού καν ελέγξει το υποστατό και το αναγκαίο των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν για την εκτέλεση της εν λόγω αποστολής, ότι δεν περιελήφθησαν πάγιες επιβαρύνσεις στις δαπάνες προσωπικού.

- 82 Όμως, στην υπό κρίση περίπτωση, η ενάγουσα περιορίστηκε να αναφέρει τις υποτιθέμενες δαπάνες προσωπικού για τους εν λόγω δύο πραγματογνώμονες χωρίς να αποδείξει, ούτε στην Επιτροπή ούτε ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι τα έξοδα αυτά όντως πραγματοποιήθηκαν και δεν περιελάμβαναν πάγιες επιβαρύνσεις. Εξάλλου, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή χωρίς να αντικρούεται από την ενάγουσα, η τελευταία δεν απέδειξε ότι οι υψηλότερες ωριαίες αμοιβές ήταν δικαιολογημένες σε σχέση με την ωριαία αμοιβή που είχε δεχθεί η Επιτροπή και την οποία η ίδια η ενάγουσα είχε εφαρμόσει στο πλαίσιο παρόμοιου σχεδίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχείρημα της ενάγουσας ότι οι εφαρμοσθείσες ωριαίες αμοιβές δικαιολογούνταν ενόψει της πολυπλοκότητας των εκτελεσθέντων καθηκόντων και της ευθύνης που συνεπάγονταν στερείται ερείσματος και πρέπει να απορριφθεί. Τέλος, αλυσιτελής είναι και ο ισχυρισμός ότι οι ωριαίες αμοιβές που εφάρμοσε η ενάγουσα είναι συγκρίσιμες με τις αμοιβές που εφαρμόστηκαν από άλλους συμμετασχόντες στο σχέδιο και προερχόμενους από όμορα κράτη μέλη.
- 83 Όσον αφορά, στη συνέχεια, τον εκ μέρους της Επιτροπής υπολογισμό του συνολικού αριθμού των ωρών τις οποίες οι δύο πραγματογνώμονες αφιέρωσαν για την υλοποίηση του σχεδίου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, επί συνόλου 2 647 ωρών που δηλώθηκαν από την ενάγουσα (1 304 για την πρώτη περίοδο και 1 343 για τη δεύτερη), η Επιτροπή δέχθηκε αρχικά μόνον 710 και κατόπιν, με τη διόρθωση που επέφερε με το έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999, 742 επιπλέον ώρες, οπότε ο συνολικός αριθμός των ωρών που έγιναν δεκτές ανέρχεται σε 1 452.
- 84 Για τον υπολογισμό της, η Επιτροπή θεώρησε όχι μόνον ότι το υποστατό της εργασίας που υποτίθεται ότι πραγματοποίησαν οι δύο αυτοί πραγματογνώμονες δεν είχε αποδειχθεί από την ενάγουσα, καθόσον δεν αποδείχθηκε ότι ο επίμαχος αριθμός

ωρών πράγματι αφιερώθηκε για την υλοποίηση του σχεδίου, αλλά επίσης ότι δεν αποδείχθηκε ότι όλες οι δηλωθείσες αμοιβές είχαν όντως καταβληθεί στους πραγματογνώμονες αυτούς.

- 85 Η ενάγουσα δεν αμφισβητεί αυτά τα επιχειρήματα της Επιτροπής, αλλά περιορίζεται να υποστηρίξει ότι η εκ μέρους της Επιτροπής αποδοχή 742 επιπλέον ωρών εργασίας με το έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999 συνιστούσε απόδειξη του αυθαίρετου χαρακτήρα του υπολογισμού στον οποίο προέβη το όργανο ως προς το θέμα αυτό.
- 86 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία και παρά την απουσία κάποιου νέου στοιχείου, προέβη σε διόρθωση υπέρ της ενάγουσας δεν επιτρέπει στην τελευταία να ζητήσει πρόσθετη διόρθωση χωρίς να προσκομίσει απόδειξη περί του βασίμου του σχετικού αιτήματός της.

Επί των εξόδων που αφορούν τη συνεργασία με τρίτους

- 87 Όσον αφορά, δεύτερον, τα έξοδα που αφορούν τη συνεργασία με τρίτους, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ενάγουσα ζητεί, καταρχάς, την απόδοση των εξόδων υπεργολαβίας στα οποία υποβλήθηκε κατά τη δεύτερη περίοδο, στο πλαίσιο συμβάσεως παροχής υπηρεσιών που συνήψε με τον A. Molina. Η ανάληψη της επιβαρύνσεως που συνεπαγόταν η σύμβαση με τον A. Molina προβλεπόταν ρητώς στο τεχνικό παράρτημα (βλ. μέρος 1, σημείο 2.3 του εν λόγω παραρτήματος) μέχρι ποσού 40 000 ECU. Όμως, κατόπιν της διορθώσεως την οποία επέφερε η Επιτροπή στις 29 Απριλίου 1999, δέχθηκε το σύνολο των εξόδων που αφορούσαν τη σύμβαση με τον A. Molina, οπότε αυτό το αίτημα της ενάγουσας κατέστη άνευ αντικειμένου.

- 88 Ως έξοδα της ίδιας κατηγορίας, η ενάγουσα ζητεί επίσης την απόδοση εξόδων διαχειριστικής και γραμματειακής υποστήριξης, καθώς και παροχής νομικών συμβουλών στα οποία υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια των δύο περιόδων της συμβάσεως. Πράγματι, από τη δικογραφία προκύπτει ότι συνήφθησαν προς τους σκοπούς αυτούς συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με τις εταιρίες Fiduciaire Spaenjaers, Bejolu, Dubois και Antwerp Business Center. Ωστόσο, οι δαπάνες που άπτονται των συμβάσεων αυτών δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες των αποδοτέων δαπανών του παραρτήματος II της συμβάσεως. Συγκεκριμένα, στο μέτρο που οι εν λόγω συμβάσεις, σε αντίθεση προς αυτή που συνήφθη με τον A. Molina, δεν προβλέπονταν ειδικώς στο τεχνικό παράρτημα, οι εξ αυτών δαπάνες δεν μπορούσαν να χρεωθούν, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως, παρά μόνον εφόσον συμφωνούσε η Επιτροπή, υπό την επιφύλαξη ότι ήταν αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής και ότι δεν αλλοίωναν το περιεχόμενό της. Η ενάγουσα δεν διατείνεται ότι πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις αυτές. Εξάλλου, από τα συνημμένα του εγγράφου της Επιτροπής της 1ης Απριλίου 1998 προκύπτει ότι η διαχειριστική και γραμματειακή υποστήριξη είχε ανατεθεί ειδικά σε έναν από τους λοιπούς συμμετασχόντες στο σχέδιο (την RWM Consulting), οπότε η υποτιθέμενη συνδρομή των ανωτέρω παρεχόντων υπηρεσιών δεν ήταν απαραίτητη. Υπό τις συνθήκες αυτές, το αίτημα της ενάγουσας περί αποδόσεως των δαπανών αυτών στερείται ερείσματος και πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δαπανών καταναλώσεως

- 89 Όσον αφορά, τρίτον, τα ποσά που ζητεί η ενάγουσα ως έξοδα καταναλώσεως και διαρκούς εξοπλισμού, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, στον αναλυτικό λογαριασμό που περιέχει το από 22 Νοεμβρίου 1996 έγγραφό της, η Επιτροπή είχε αρχικά δεχθεί ποσό 2 491 ECU για τα έξοδα καταναλώσεως που αφορούσαν την πρώτη περίοδο. Ωστόσο, κατά τη διόρθωση που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 1999, το εν λόγω ποσό, επανυπολογισθέν σε 2 429 ευρώ λόγω του συντελεστή μετατροπής BEF/ευρώ, τελικά απορρίφθηκε. Εξάλλου, η Επιτροπή είχε επίσης απορρίψει, με τον αναλυτικό λογαριασμό της 1ης Απριλίου 1998, το ποσό των 2 213 ECU που αντιπροσώπευε τα έξοδα καταναλώσεως της ενάγουσας για τη δεύτερη περίοδο. Προς απόρριψη των εν λόγω εξόδων, η Επιτροπή, αφενός, επικαλέστηκε την έλλειψη προηγουμένης εγκρίσεως και, αφετέρου, υποστήριξε ότι οι δαπάνες καταναλώσεως συνιστούσαν μη αποδοτέα γενικά έξοδα.

- 90 Κατά το παράρτημα II της συμβάσεως, οι δαπάνες καταναλώσεως γίνονται δεκτές μόνον αν έχουν προηγουμένως εγκριθεί από την Επιτροπή ή αν προβλέπονται ειδικώς στο τεχνικό παράρτημα. Στο τελευταίο αυτό παράρτημα, περιελήφθη ρητώς υπέρ της ενάγουσας πρόβλεψη ποσού 10 000 ECU για δαπάνες καταναλώσεως. Όπως αναγνώρισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η απόδοση των δαπανών καταναλώσεως εντός του ορίου της προβλέψεως αυτής δεν υπέκειτο στην προηγούμενη έγκριση που προβλέπει το παράρτημα II της συμβάσεως. Ενόψει των ανωτέρω ρητώς συμφωνηθέντων, το επιχείρημα της Επιτροπής ότι οι δαπάνες καταναλώσεως συνιστούν μη αποδοτέα γενικά έξοδα επίσης στερείται ερείσματος. Κατά συνέπεια, εφόσον εν προκειμένω δεν υπήρξε υπέρβαση της προβλέψεως των 10 000 ECU, το αίτημα της ενάγουσας περί αποδόσεως των εξόδων αυτών είναι βάσιμο και η Επιτροπή πρέπει να υποχρεωθεί να της καταβάλει το αντίστοιχο ποσό των 4 642 ευρώ (2 429 + 2 213).

Επί των λοιπών εξόδων

- 91 Όσον αφορά, τέλος, τα λοιπά δηλωθέντα έξοδα, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, στην πραγματικότητα, πρόκειται για γενικά έξοδα συνολικού ύψους 7 138 ECU που αντιστοιχούν σε έξοδα τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, τηλεομοιοτυπιών, ταχείας επιδόσεως αλληλογραφίας, κ.λπ.
- 92 Η Επιτροπή απέρριψε τα έξοδα αυτά επικαλούμενη το γεγονός ότι οι προϋποθέσεις που προβλέπει η σύμβαση και τα παραρτήματά της για την απόδοσή τους δεν πληρούνταν. Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, στο μέτρο που, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμβάσεως, τα γενικά έξοδα δεν μπορούσαν να αποδοθούν, η ενάγουσα ζήτησε την απόδοση των προμνησθέντων εξόδων κατατάσσοντάς τα στην κατηγορία των λοιπών εξόδων. Ωστόσο, για τα έξοδα που εμπίπτουν στην τελευταία αυτή κατηγορία, το ίδιο παράρτημα II ορίζει ότι «πρόσθετα ή απρόβλεπτα έξοδα που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες μπορούν να χρεωθούν εφόσον συμ-

φωνεί η Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση της αποστολής και δεν αλλοιώνουν ουσιωδώς το περιεχόμενό της».

- 93 'Όμως, η ενάγουσα περιορίζεται να προσάψει στην Επιτροπή ότι απέρριψε αναίτιολογήτως τα έξοδα αυτά, χωρίς όμως να προβάλει συγκεκριμένα επιχειρήματα ή να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι οι ανωτέρω προϋποθέσεις αποδόσεώς τους πληρούνταν εν προκειμένω. Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχειρήμα της ενάγουσας που αντλείται από το αδικαιολόγητο της απορρίψεως αυτών των εξόδων πρέπει να απορριφθεί.

Επί της μη τήρησης, εκ μέρους της Επιτροπής, των υποχρεώσεών της

- 94 Καταρχάς, η γενική αιτίαση της ενάγουσας ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε την απόρριψη του συνόλου των επιδίδικων δαπανών, και ως εκ τούτου προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνάς της, πρέπει να απορριφθεί, καθόσον η αιτίαση αυτή σκοπεί, στην πραγματικότητα, στην αντιστροφή του βάρους αποδείξεως. Δεδομένου ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, πρόκειται για διαφορά που αφορά την εκτέλεση συμβάσεως, πρέπει να ληφθούν ως βάση οι κρίσιμες διατάξεις της συμβάσεως που αφορούν, αφενός, τις παροχές που έπρεπε να εκτελεσθούν και το κόστος τους και, αφετέρου, την απόδοση των σχετικών δαπανών.

- 95 'Όμως, βάσει των διατάξεων της συμβάσεως και του άρθρου 1315 του βελγικού αστικού κώδικα, που έχει εφαρμογή στη σύμβαση αυτή, δεν χωρεί αμφισβήτηση ότι στην ενάγουσα εναπέκειτο να αποδείξει το υποστατό των αναληφθεισών δαπανών και την τήρηση των λοιπών συμβατικών διατυπώσεων ώστε να μπορεί να απαιτήσει την απόδοση των δαπανών αυτών. Μόνο σε περίπτωση που η ενάγουσα είχε προσκομίσει αυτές τις αποδείξεις θα είχε η Επιτροπή υποχρέωση να αιτιολογήσει την απόρριψη των επιδίδικων δαπανών. 'Όμως, καίτοι ισχυρίζεται ότι διαθέτει όλες τις απαιτούμενες από τη σύμβαση αποδείξεις και διατείνεται ότι τις έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή (βλ. ανωτέρω σκέψη 43), η ενάγουσα δεν αποδεικνύει τα ανωτέρω. Δεν προσκόμισε καμία από τις υποτιθέμενες αυτές αποδείξεις ενώπιον του Πρω-

τοδικείου, αντιθέτως δε, περιορίστηκε να προτείνει να διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη.

96 Η ενάγουσα επιβεβαιώνει σιωπηρώς ότι δεν υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία στην Επιτροπή, καθόσον της προσάπτει ότι δεν προέβη σε εξακρίβωση των επιδίκων εξόδων, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 8 και 9 της συμβάσεως. Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι διατάξεις αυτές, οι οποίες παρέχουν την ευχέρεια στην Επιτροπή — αλλά δεν της επιβάλλουν την υποχρέωση — να διενεργεί τεχνικούς και οικονομικούς ελέγχους, δεν απάλασαν, ωστόσο, την ενάγουσα από την υποχρέωση να επισυνάψει στις αιτήσεις πληρωμής αποδεικτικές οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 3 και το παράρτημα II της συμβάσεως.

97 Εξάλλου, το επιχείρημα της ενάγουσας ότι η μη τήρηση, εκ μέρους της, της υποχρέωσης υποβολής συγκεντρωτικής καταστάσεως των δαπανών για όλους τους συμμετασχόντες στο σχέδιο δικαιολογείται από την έλλειψη συμφωνίας με την Επιτροπή ως προς το ύψος των εξόδων που έπρεπε να δηλωθούν δεν μπορεί να γίνει δεκτό, καθόσον μια τέτοια προϋπόθεση δεν προβλέπεται στη σύμβαση.

98 Πρέπει, στη συνέχεια, να απορριφθεί ο ισχυρισμός της ενάγουσας ότι η Επιτροπή δεν τήρησε την υποχρέωση της ειλικρινούς συνεργασίας για την εκτέλεση της συμβάσεως λόγω του ότι δεν διατύπωνε επικρίσεις σχετικά με τις περιοδικές εκθέσεις προόδου που της υποβάλλονταν. Αφενός, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν διατύπωνε σχόλια ή κριτική όσον αφορά τις παροχές της ενάγουσας δεν έχει σχέση με τις υποχρεώσεις που υπείχε από τη σύμβαση. Αφετέρου, μόνο μετά τη λήξη της συμβάσεως μπορούσε η Επιτροπή να κρίνει αν οι δηλωθείσες δαπάνες ήταν σύμφωνες με την εργασία που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συμβάσεως. Συναφώς, πρέπει να προστεθεί ότι, όπως προκύπτει από την τηλεομοιοτυπία που απέστειλε στις 4 Δεκεμβρίου 1996, η ενάγουσα όφειλε ακόμα να υποβάλει στην Επιτροπή, μετά τη λήξη της συμβάσεως,

δικαιολογητικά των εξόδων της για την πρώτη περίοδο, κοινοποίησε δε την κατάσταση των δαπανών της για τη δεύτερη περίοδο μόλις στις 3 Μαρτίου 1997.

- 99 Τέλος, πρέπει να απορριφθούν οι δύο άλλες αιτιάσεις της ενάγουσας που συνίστανται στο ότι η Επιτροπή, πρώτον, δεν της κοινοποίησε την έκθεση αξιολογήσεως του D. Verbon και, δεύτερον δεν της εξήγησε κατά τί ήταν ελλιπής η τελική έκθεση. Όσον αφορά την πρώτη από τις δύο αυτές αιτιάσεις, η Επιτροπή υποστηρίζει, χωρίς να αντικρούεται επί του σημείου αυτού, ότι η έκθεση αξιολογήσεως του D. Verbon κοινοποιήθηκε στον υπεύθυνο διαχειρίσεως του σχεδίου τον οποίο είχε ορίσει η ενάγουσα και ότι δεν ήταν υπεύθυνη για την κυκλοφορία της εν λόγω εκθέσεως μεταξύ των διαφόρων συμμετασχόντων στο σχέδιο. Όσον αφορά τον ελλιπή χαρακτήρα της τελικής εκθέσεως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή, με το έγγραφο της 4ης Ιουνίου 1998, πληροφόρησε την ενάγουσα ότι οι συγκεντρωτικές καταστάσεις των δαπανών όλων των συμμετασχόντων δεν της είχαν ακόμα υποβληθεί. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω αιτιάσεις της ενάγουσας είναι αβάσιμες και πρέπει να απορριφθούν.
- 100 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή στο μέτρο που ζητείται η απόδοση των εξόδων καταναλώσεως, για ποσό 4 642 ευρώ, και να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

Επί της ανταγωγής της εναγομένης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 101 Η Επιτροπή ζητεί, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, της συμβάσεως, την επιστροφή ποσού 54 486 ευρώ, που αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ των δαπανών που έκανε δεκτές και των ποσών που πράγματι καταβλήθηκαν στην ενάγουσα.

- 102 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, ελλείψει οποιασδήποτε εξηγήσεως εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τον υπολογισμό του ποσού που ζητεί, η ανταγωγή είναι αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 103 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή κατέβαλε στην ενάγουσα συνολικό ποσό 435 015 ευρώ. Κατόπιν της διορθώσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή με έγγραφο της 29ης Απριλίου 1999, το ύψος των δαπανών που έγιναν δεκτές στο πλαίσιο της συμβάσεως καθορίστηκε στις 380 529 ευρώ. Συνεπώς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, παράγραφος 2, της συμβάσεως, βασίμως η Επιτροπή ζητεί από την ενάγουσα την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού των 54 486 ευρώ. Αφαιρουμένης της πιστώσεως της ενάγουσας, η οποία καθορίστηκε ανωτέρω σε 4 642 ευρώ, η ανταγωγή της Επιτροπής πρέπει να γίνει δεκτή για ποσό 49 844 ευρώ. Το ποσό αυτό οφείλεται εντόκως προς 7 % ετησίως από 31ης Ιανουαρίου 1999.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 104 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του

νικήσαντος διαδίκου. Κατά την παράγραφο 3, όμως, του ίδιου άρθρου, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος θα φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, όπως εν προκειμένω.

- 105 Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, κατ' ακριβοδίκαιη εκτίμηση, η ενάγουσα πρέπει να καταδικαστεί να φέρει, πέραν των δικών της εξόδων, και το ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (μονομελές)

αποφασίζει:

- 1) Δέχεται την αγωγή στο μέτρο που ζητείται η απόδοση εξόδων καταναλώσεως ύψους 4 642 ευρώ.
- 2) Απορρίπτει την αγωγή κατά τα λοιπά.
- 3) Δέχεται την ανταγωγή της Επιτροπής.

- 4) Υποχρεώνει την ενάγουσα να καταβάλει στην Επιτροπή το ποσό των 49 844 ευρώ, εντόκως προς 7 % ετησίως από 31ης Ιανουαρίου 1999.
- 5) Η ενάγουσα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και το ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής.
- 6) Η Επιτροπή φέρει το ήμισυ των δικαστικών της εξόδων.

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Μαΐου 2001.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο δικαστής

M. Βηλαράς